2016D20723

INBRENG VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de Minister en Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 12 april jl. over de voortgang verbeteringen kwaliteit onderwijs Caribisch Nederland (Kamerstuk 31 568, nr. 173).

De voorzitter van de commissie,
Wolbert

De adjunct-griffier van de commissie,
Bošnjaković

INHOUDSOPGAVE blz.

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

Algemeen

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de onderhavige brief en naar aanleiding daarvan leven er bij de leden van deze fractie nog enkele vragen aan de Minister en Staatssecretaris.
De leden waarderen de inzet van de Minister en de staatsecretaris om het onderwijs in Caribisch Nederland te verbeteren en dat zij rekening houden met de uitdagingen die de schaal, geografische ligging en uitgangssituatie met zich meebrengt. Toch zijn er bij de leden zorgen over de manier en snelheid waarop zaken worden benaderd en opgepakt. Onderwijs is de toekomst van onze kinderen. Dat geldt in Europees Nederland, maar ook voor Caribisch Nederland. De leden zijn van mening dat, als de scholen in Caribisch Nederland dezelfde bekostiging ontvangen en dezelfde diploma’s afgeven als Nederlandse scholen, zij aan dezelfde kwaliteitseisen moeten voldoen. Zijn de bewindspersonen dat met deze leden eens en is daar inmiddels sprake van? Geldt ook in Caribisch Nederland dat als opleidingen niet tijdig aan de kwaliteitseisen voldoen deze opleidingen worden gesloten? Worden de scholen in Europees Nederland en Caribisch Nederland precies hetzelfde behandeld? Graag ontvangen zij een toelichting.
Deze leden vragen voorts welke cijfers er bekend zijn over het succesvol doorstromen van leerlingen uit Caribisch Nederland naar het vervolgonderwijs in Europees Nederland. Hoe is de kwaliteit van het onderwijs als je het vergelijkt in de Caribische regio, zo vragen de leden.

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de onderhavige brief. Zij wensen de ontwikkelingen vooral te bezien vanuit het belang van de scholieren en studenten. Mede in dit licht verheugt het de leden dat steeds meer onderwijsinstellingen in Caribisch Nederland hun onderwijs op voldoende niveau krijgen.

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de onderhavige brief. Deze leden maken zich zorgen om de onderwijskwaliteit op Caribisch Nederland en hebben hierover nog enkele vragen.

Primair onderwijs

De leden van de VVD-fractie vragen waarom de onderwijstijd niet efficiënt en gedifferentieerd wordt gebruikt. Kunt u dit nader uitleggen? Welke rol speelt de keuze voor taal hierin? Kunt u tevens aangeven waarom de transitie naar het Engels zo lang duurt? Wat zijn de obstakels? Wat kunt u doen om deze weg te nemen? Kunt u tevens aangeven hoe lang een transitie naar Engels als onderwijs taal op Nederlandse scholen duurt, zo vragen de leden.

De leden zijn geschrokken van de paragraaf over het financieel beheer. Waarom is het financieel beheer zo slecht? Wordt men hierin niet begeleid? Waarom informeren de besturen de Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) over de financiën? Is de staatsecretaris het met deze leden eens dat dit beter door een accountant vanuit het ministerie kan worden gecontroleerd, gezien de grote fouten en wanbeheer uit het verleden? Moeten scholen niet aan de Europees Nederlandse eisen voldoen als het gaat om financieel beheer? Controleert de inspectie wel voldoende of onderwijsgeld daadwerkelijk voor onderwijs wordt ingezet? Is het in het verleden al eens gebeurd dat geld voor onderwijsmateriaal daaraan niet werd besteed? De leden vragen of de ingezette middelen effectief worden besteed. Is hier zicht op vanuit het ministerie, zo vragen de genoemde leden.

De leden van de D66-fractie lezen dat bij drie basisscholen nog geen basiskwaliteit is bereikt en dat de verbeterpunten onder andere liggen op het terrein van het onderwijsleerproces en een efficiënter en gedifferentieerder gebruik van onderwijstijd. Kan nader worden uitgelegd welke leemtes er liggen op deze punten? De bewindslieden geven aan dat in samenwerking met de Expertisecentra Onderwijszorg aan een goede ondersteuning van zorgleerlingen wordt gewerkt. Op welke manier verloopt deze ondersteuning, zo vragen de leden.
De leden lezen voorts dat de scholen op Caribisch Nederland zijn overgegaan op een nieuwe bekostigingssystematiek. Deze leden vragen op welke manier de opslag voor zorgleerlingen wordt berekend en hoe zal worden geëvalueerd of dit voldoende is om alle zorgleerlingen goed te kunnen begeleiden.

Voortgezet onderwijs

De leden van de VVD-fractie zijn verbaasd dat de verschillen in het voorgezet onderwijs tussen de scholen zo groot zijn. Is dit een bestuurlijk probleem? Kan de staatsecretaris aangeven wat de problemen in het arbeidsklimaat waren en hoe deze zijn verbeterd? Klopt het dat de discontinuïteit in het team komt doordat het bestuur geen klachten van het personeel accepteerde? De leden vinden het onbestaanbaar dat het verbeterproces bij de SGB[1] nog niet eens op gang is gekomen, de kwaliteit onvoldoende verbetert en dat er überhaupt nog geen zicht is op wanneer deze basiskwaliteit gaat worden bereikt. Is er sprake van sabotage door belanghebbenden, temeer omdat dit de enige school is van Bonaire? Kan de staatsecretaris aangeven hoe hij omgaat met het dilemma dat er geen alternatief is op het eiland? Moet de staatsecretaris niet direct ingrijpen en mensen uit hun functie gaan ontheffen? Wie heeft hier de regie? Waarom wordt er zo laat ingegrepen? Welke rol heeft de inspectie hierin? Zou de inspectie dergelijke toestanden ook toestaan bij een school in Europees Nederland, zo vragen de leden van de genoemde fractie.

De leden van de PvdA-fractie hebben met waardering kennisgenomen van de kwaliteitsverbetering bij de Gwendoline van Puttenschool op St. Eustatius. Twee jaar geleden was daar nog erg veel mis. De leden juichen toe dat zoveel vooruitgang is geboekt.
Voorts merken de leden op dat zij het wenselijk vinden dat zo spoedig mogelijk het onderwijs op alle scholen voor het voortgezet onderwijs en het mbo moeten voldoen aan de basiskwaliteit. Kunnen de bewindslieden benoemen wat hun doelstellingen zijn in dezen? De leden wijzen op de urgentie van de zaak, mede in het licht van de toekomstkansen van de betrokken scholieren en studenten. Delen de bewindslieden hun oordeel

[1] SGB: Scholengemeenschap Bonaire.

dat het niet te lang mag duren voordat er overal in Caribisch Nederland onderwijs van basiskwaliteit wordt geboden?
Tevens merken de leden op dat het hen verontrust dat de SGB nog geen basiskwaliteit heeft bereikt en dat daar het verbeterproces nog niet echt op gang is gekomen. Zij wijzen in dit verband ook op de mondelinge vragen die het lid Van Laar nog in januari 2016 stelde over het besluit van de SGB om dit schooljaar geen examens in het mbo toe te laten vanwege het onvoldoende functioneren van de examencommissie[2]. De inspectie heeft in februari 2016 gemeld weer voldoende vertrouwen te hebben in het plan van aanpak en daarom ook hervatting van de mbo-examinering en -diplomering verantwoord te vinden. Wat zijn de uitkomsten van het onderzoek dat de inspectie in april 2016 deed naar de uitvoering van de ontwikkelde plannen voor de verbetering van de examenkwaliteit? Kan de Minister toelichten wat nu concreet het probleem was en wat er verbeterd is bij de SGB, behalve het plan van aanpak? Is de examencommissie ook vervangen/versterkt? Als er op dit moment nog niets is verbeterd, wat betekent dat dan voor de examinering en diplomering? Is die ver onder de maat, wordt er gefraudeerd, etc.? De inspectie heeft in november 2015 geconstateerd dat er door de SGB twee mbo-opleidingen werden verzorgd waarvoor de instelling geen erkenning heeft. Kan de Kamer zo spoedig mogelijk worden geïnformeerd als er niet-erkende opleidingen niet met terugwerkende kracht worden erkend? En als dat niet gebeurt, wat daar de gevolgen van zijn voor de betreffende studenten? Welke rol speelt bij de SGB het gegeven dat dit ook de enige school voor voortgezet onderwijs op Bonaire is, bij het bewustzijn van het bestuur van de grote opgave waarvoor het staat? Zijn er ook plannen voor het oprichten van een tweede school voor voortgezet onderwijs op Bonaire? In hoeverre is het ministerie daarbij betrokken is? Hoe denkt de Staatssecretaris over een eventuele tweede school? Kan de Staatssecretaris ook specificeren welke maatregelen het bestuur voor het voortgezet onderwijs heeft genomen sinds de publicatie van de onderhavige brief, en welke maatregelen het bestuur nog in gang gaat zetten? Kan de Staatssecretaris de actuele stand van zaken uitdrukken in termen van zicht op het bereiken van basiskwaliteit, zo vragen de genoemde leden.

De leden van de D66-fractie vinden het zeer zorgelijk dat de SGB nog geen basiskwaliteit heeft bereikt en dat deze basiskwaliteit ook niet in zicht is. Deze leden vragen welk traject nu wordt gevolgd om de kwaliteit te verbeteren en welke voorwaarden daarvoor noodzakelijk worden geacht.

Middelbaar beroepsonderwijs

De leden van de VVD-fractie vragen hoe het komt dat de problemen bij het mbo pas zo laat zichtbaar zijn. Hoe kan het dat de drie mbo-scholen niet voldoen aan de eisen van de basiskwaliteit? Kan de Minister nader specificeren aan welke aspecten deze scholen nog niet voldoen? Kan de Minister aangeven welke gevolgen het ontbreken van accreditatie heeft voor de leerlingen? Hoe kan een school opleidingen aanbieden die niet erkend zijn? Hoe lang is dit al? Waarom hadden ze geen erkenning? Wat doet de Minister als dit nogmaals gebeurt, zo vragen de leden.

De leden van de D66-fractie lezen dat twee mbo-opleidingen op de SGB niet erkend waren. Deze leden vragen wanneer de (oud-)leerlingen van deze opleidingen zekerheid krijgen of hun opleidingen alsnog worden erkend.

---

[2] Parlisnummer: 2016D00750.

Sociale kanstrajecten jongeren (SKJ)

Het is de leden van de VVD-fractie opgevallen dat er sinds 2010 weinig studenten zijn ingestroomd in de sociale kanstrajecten. Kan de Minister aangeven waarom dit zo is? Waarom maakt een groot deel van hen het traject niet af? Heeft de Minister absolute aantallen? De leden hebben met verbazing gelezen dat de SKJ sinds 2013 niet opnieuw bezocht is door de inspectie. Kan de Minister aangeven of zij dit spoedig wel gaat doen? Zo nee, waarom niet, zo vragen de leden.

Expertisecentra Onderwijszorg (EOZ)

De leden van de D66-fractie lezen dat het Expertisecentrum Onderwijszorg Bonaire nog geen basiskwaliteit heeft. Deze leden willen weten welke gevolgen dit heeft voor de zorgleerlingen op Bonaire en of zij ook alternatieve ondersteuning krijgen. Ook vragen deze leden op welke manier ervoor zal worden gezorgd dat het Expertisecentrum zo snel mogelijk wel aan de basiskwaliteit zal voldoen.

Taal

De leden van de VVD-fractie vragen of de Minister zich ervan bewust is dat een keuze voor onderwijs in het Papiaments tot gevolg heeft dat aansluiting op onderwijs in het buitenland wordt bemoeilijkt.

Tot slot

De leden van de VVD-fractie begrijpen dat het verbeteren van de onderwijskwaliteit tijd kost, maar acht jaar vinden de leden behoorlijk lang. In 2008 schoten alle scholen ernstig tekort, in 2011 is verbetering ingezet en anno 2016 zijn we er nog steeds niet. Waarom duurt dit traject zo lang? Dit gaat, zo merken de leden op, ten koste van de leerlingen. Kunnen de Minister en de staatsecretaris aangeven of er in sommige gevallen misbruik wordt gemaakt van de situatie doordat er geen alternatieven zijn? Moeten de Minister en staatsecretaris niet harder doorpakken en steviger inzetten om de kwaliteit sneller op niveau te brengen? Wat voor ondersteuning geven bewindslieden om de kwaliteit van het onderwijs en de kennis en kunde van de onderwijzers te verbeteren? Functioneert de inspectie wel naar behoren? Is er sprake van andere maatstaven bij de inspectie tussen scholen in Caribische Nederland en Europees Nederland?
Voorts vinden de leden dat het lokaal bestuur op de BES[3]op dit vlak uiteraard ook een heel duidelijke verantwoordelijkheid heeft. Hoe pakt men dit samen op? Hoe staat het met de effecten van het beleid? Zijn de middelen goed ingezet en verantwoord? Het gaat daarbij zowel om inzet van expertise als om inzet van geld. Kan worden gezegd dat deze middelen op de goede plek terecht zijn gekomen, zo vragen deze leden.

De leden van de PvdA-fractie merken op dat naar verwachting in het najaar een nieuwe onderwijsagenda kan worden vastgesteld. De leden zijn positief gestemd over deze aanpak, maar zij vragen de Minister en Staatssecretaris of zij een indicatie kunnen geven wat daar ongeveer in komt te staan en of er al iets meer bekend is over succesfactoren.

II Reactie van de Minister en Staatssecretaris

---

[3] BES: eilanden Bonaire, Sint Eustatius en Saba.